

Sygn. akt III S 69/16

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Barbara Braziewicz

Sędziowie SO Andrzej Dyrda

SO Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2016 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi I. K.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Zabrzu

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie wszczętej z wniosku I. K. prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Zabrzu pod sygn. akt VIII Ns 421/15

postanawia:

- 1) stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Zabrzu pod sygn. akt VIII Ns 421/15 nastąpiła przewlekłość postępowania,
- 2) przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zabrzu na rzecz skarżącej I. K. kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych),
- 3) oddalić skargę w pozostałej części,
- 4) zasądzić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zabrzu na rzecz skarżącej I. K. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
- 5) zwrócić skarżącej uiszczoną opłatę sądową od skargi w kwocie 100 zł (sto złotych).

SSO Roman Troll SSO Barbara Braziewicz SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt III S 69/16

UZASADNIENIE

Skarżąca I. K. 21 marca 2016 roku złożyła skargę na naruszenie praw strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wnosząc:

- a) o stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Zabrzu w sprawie o sygn. akt VIII Ns 421/15 nastąpiła przewlekłość,
- b) o wydanie polecenia Sądowi Rejonowego w Zabrzu do podjęcia w terminie miesiąca odpowiednich czynności,
- c) o przyznanie na jej rzecz 8000 zł,
- d) oraz o zwrot kosztów postępowania wraz z wynagrodzeniem pełnomocnika.

W uzasadnieniu wskazała, że pomimo złożenia wniosku o stwierdzenie nabycia spadku 20 kwietnia 2015 roku do 9 lutego 2016 roku nie wykonano żadnej czynności za wyjątkiem sprawdzenia danych wnioskodawczyni w bazie PESEL pomimo monitowania e-mailami. Ten brak działania doprowadził do przewlekłości postępowania.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego w Zabrze zgłosił udział w sprawie i przyznał, że doszło do nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Skarżąca 20 kwietnia 2015 roku wystąpiła z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku po M. M. zmarłej 15 listopada 1987 roku wnosząc jednocześnie o otwarcie i ogłoszenie testamentu. We wniosku wskazała pięcioro uczestników postępowania podając, że dwóch z nich zmarło, dwoje prawdopodobnie zmarło, a jeden nie jest znany z miejsca pobytu. Sprawa została zadekretowana 22 kwietnia 2015 roku i przedstawiona sędziemu referentowi 11 maja 2015 roku.

Sąd 9 lutego 2016 roku zweryfikował dane wnioskodawczyni w systemie PESEL-SAD.

Sędzia referent 1 marca 2016 roku zwrócił się do Centrum Personalizacji Dokumentów MSW o wskazanie informacji na temat ewentualnej daty i miejsca zgonu uczestników postępowania oraz osób uprawnionych do dziedziczenia po zmarłych lub danych dotyczących adresu zamieszkania. Zarządzenie to wykonano 21 marca 2016 roku, przy czym 2 marca 2016 roku ustalono, że jedna z uczestników postępowania nie znajduje się w systemie PESEL-SAD.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (...), uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Przewlekłość postępowania to brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów, chodzi zatem o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, czyli odbywały się bez zbędnej zwłoki (por. art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki). Zbędna zwłoką nie jest przy tym każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. [Por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013 r. KSP 3/13, LEX nr 1318217, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r. sygn. akt II S 33/12, Lex 1246709; por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10 - KZS 2010/11/50, LEX nr 783363].

W rozpoznawanej sprawie doszło do przewlekłości postępowania. Miało to miejsce od 11 maja 2015 roku do 1 marca 2016 roku, a więc przez około 10 miesięcy. W tym czasie nie wykonywano żadnych czynności poza sprawdzeniem danych wnioskodawczyni w systemie PESEL-SAD

9 lutego 2016 roku. Dopiero jednak 1 marca 2016 roku podjęto rzeczywiste czynności mające na celu ustalenie ewentualnych uczestników postępowania, ale z uwagi na wpływ akt ze skargą do Sądu Okręgowego w Gliwicach w chwili obecnej trudno ocenić ich skuteczność. W aktach sprawy nie odnaleziono zarządzenia sędziego o przedstawieniu ich referendarzowi sądowemu, brak także zarządzenia o konieczności zweryfikowania danych wnioskodawczyni. Dlatego też w chwili obecnej nie ma konieczności zlecenia Sądowi Rejonowemu dokonywania poszczególnych

czynności, gdyż w sprawie podjęto 1 marca 2016 roku czynności zmierzające do ustalenia żyjących uczestników postępowania i konieczności ustalenia kuratora dla nieznanymi z miejsca pobytu.

Kwota 8000 zł żądana od Skarbu Państwa przez skarżącą jest wygórowana biorąc pod uwagę łączny czas trwania postępowania (obecnie 15 miesięcy) i okres przewlekłości (10 miesięcy). Ustalając wysokość tej kwoty trzeba mieć na uwadze łączny czas trwania postępowania (obecnie ponad rok), w tym znaczny okres przewlekłości oraz to, że sprawa dotyczy stwierdzenia nabycia spadku po osobie zmarłej w 1987 roku, a uczestnicy postępowania albo zmarli, albo są

nieznani z miejsca pobytu. Dlatego też Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że to kwota 2000 zł będzie odpowiednią dla skarżącej z uwagi na zaistniałą przewlekłość postępowania biorąc pod uwagę czas jego trwania i podjęte już czynności. Przyznanie odpowiedniej sumy pieniężnej (art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki) stanowi sankcję dla państwa za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości oraz rekompensatę dla skarżącej za doznaną krzywdę moralną spowodowaną przewlekłością postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 maja 2015 roku, sygn. akt III SPP 10/15, LEX nr 1740741).

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 12 ust. 2 – 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, należało orzec jak w punktach 1 – 3 sentencji.

Natomiast na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w związku z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800) należało orzec jak w punkcie 4 sentencji, gdyż skarżąca jest reprezentowana przez adwokata.

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należało orzec jak w punkcie 5 sentencji, albowiem skargę uwzględniono w części.

SSO Roman Troll SSO Barbara Braziewicz SSO Andrzej Dyrda